

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Omgevingsvisie: meer informatie over het
instrument
BEHANDELD DOOR
T (Tim) Wanroij, van

DATUM
29 januari 2020
Verzonden: 29 januari 2020
TELEFOONNUMMER
043 350 4598

BIJLAGEN
1

ONZE REFERENTIE
2020-02996

E-MAILADRES
tim.van.wanroij@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Sinds de zomer van 2017 werken we aan de omgevingsvisie voor Maastricht: het eerste instrument dat wordt opgeleverd in het kader van de implementatie van de Omgevingswet. Na een uitgebreid proces van visievorming start binnenkort het besluitvormingsproces. Als gemeenteraad bent u bevoegd om de omgevingsvisie vast te stellen en daarmee de langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving van Maastricht richting 2040 te bepalen.

Omgevingsvisie in 12 vragen en antwoorden

Tijdens de raadsbijeenkomst op 22 januari 2020 over de pilot Omgevingsplan in Boschpoort zijn vragen gesteld over het instrument omgevingsvisie. Hoewel in de omgevingsvisie (het document) op hoofdlijnen wordt beschreven wat deze visie is en waarom deze is opgesteld, wil ik u hierover met deze raadsinformatiebrief uitgebreider informeren. Dit als voorbereiding op het besluitvormingsproces in februari en maart 2020. In de bijlage leest u in 12 vragen en antwoorden wat de omgevingsvisie is en hoe deze tot stand is gekomen.

Extra vragenmoment woensdag 5 februari om 18.00 uur

Heeft u nog andere vragen over de omgevingsvisie? Dan kunt u deze ook nog stellen aan de medewerkers die betrokken zijn bij de totstandkoming van de omgevingsvisie. Ik nodig u graag uit voor een vragenmoment op woensdag 5 februari van 18.00 tot 19.00 uur in Mosae Forum (voorafgaand aan de informatiebijeenkomst voor de raad over het omgevingsplan). Aanmelden is niet nodig, u kunt gewoon binnenlopen en uw vragen stellen. Het eerste kwartier inventariseren we uw vragen, waarna uw vragen plenair worden beantwoord.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wellicht tot 5 februari.

Hoogachtend,

Gert-Jan Krabbendam,
Wethouder Klimaat & Energie, Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit.

DATUM
29 januari 2020

BIJLAGE:

12 vragen en antwoorden over het instrument omgevingsvisie

1. Wat is een omgevingsvisie?

Een gemeentelijke omgevingsvisie is de strategische langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving. Gemeenten stellen één omgevingsvisie op voor de hele gemeente. De omgevingsvisie vervangt de 'Structuurvisie Maastricht 2030', die in 2012 door de gemeenteraad is vastgesteld. Het Rijk maakt een landelijke omgevingsvisie en de provincies moeten een provinciale omgevingsvisie maken. Gemeenten kunnen hun eigen omgevingsvisie afstemmen met de omgevingsvisie van de provincie en/of de rijksoverheid.

2. Wat is het doel van een omgevingsvisie?

Het doel van de omgevingsvisie is het creëren van een aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving voor inwoners en andere gebruikers van Maastricht. De omgevingsvisie beschrijft de gewenste ontwikkelrichting voor de *fysieke* leefomgeving. In Maastricht doen we dit integraal met aandacht voor sociale, economische en ecologische aspecten. De omgevingsvisie focust zich op de wensen van burgers en partijen, en op de maatregelen die nodig zijn om Maastricht toekomstbestendig te houden.

3. Waarom maken we juist nu een omgevingsvisie?

Er zijn twee redenen. Ten eerste is er behoefte aan actualisatie van de Structuurvisie Maastricht 2030. Sinds 2012 is de sociaaleconomische context veranderd, met nieuwe opgaven en gewenste maatregelen om de stad aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden. Ten tweede biedt de omgevingsvisie een inhoudelijk vertrekpunt voor de verdere implementatie van de Omgevingswet, zoals het opstellen van het omgevingsplan en het verkennen van omgevingsprogramma's. Dit is nodig omdat de Omgevingswet vanaf 1 januari 2021 in werking treedt. De wetgever verplicht gemeenten om uiterlijk 1 januari 2024 een Omgevingsvisie te hebben. Gemeenten worden echter aangemoedigd om hier al eerder mee aan de slag te gaan, waar de gemeente Maastricht dus ook voor heeft gekozen.

4. Wie stelt de omgevingsvisie vast?

De gemeenteraad stelt de gemeentelijke omgevingsvisie vast. Voordat de gemeenteraad besluit, stelt het college van burgemeester en wethouders de ontwerp omgevingsvisie vast en legt deze ter inzage.

5. Wat is het verschil tussen een structuurvisie en een omgevingsvisie?

Een structuurvisie en een omgevingsvisie zijn allebei langetermijnvisies voor de fysieke leefomgeving en vormvrij. De belangrijkste verschillen zijn:

- Een structuurvisie is (in hoge mate) gericht op nieuwe ontwikkelingen. Een omgevingsvisie besteedt aandacht aan nieuwe ontwikkelingen én het behoud en beheer van bestaande kwaliteiten.
- Een structuurvisie beschrijft vaak alleen het ruimtelijke aspect. Een omgevingsvisie beschrijft de samenhang tussen ruimtelijk, economisch en sociaal beleid, om deze vervolgens te

DATUM
29 januari 2020

- vertalen naar wat dat betekent voor de fysieke leefomgeving. De thema's duurzaamheid, gezondheid en veiligheid spelen hierbij een nadrukkelijke rol.
- Een structuurvisie kan naast een verkeers- en vervoerplan, een milieubeleidsplan en gebiedsgerichte structuurvisies bestaan. In een omgevingsvisie worden al deze documenten samengevoegd tot één overkoepelende visie. Daarmee heeft een omgevingsvisie (inhoudelijk en juridisch) een bredere reikwijdte dan een structuurvisie.

6. Welke onderwerpen komen in de omgevingsvisie wel aan bod?

De omgevingsvisie is een brede visie op alle onderdelen van de fysieke leefomgeving. Daarbij wordt aandacht besteed aan een groot aantal onderwerpen en wordt de samenhang tussen deze onderwerpen beschreven. Voorbeelden zijn: mobiliteit, groen, natuur, water, infrastructuur, veiligheid, cultureel erfgoed, gezondheid, milieu, gemeentelijk vastgoed en ontwikkellocaties. In de geest van de Omgevingswet wordt extra aandacht besteed aan de thema's duurzaamheid, gezondheid en veiligheid. Voor de omgevingsvisie is een integrale analyse gemaakt welke opgaven Maastricht te wachten staan de komende jaren. In de omgevingsvisie is er een vertaalslag gemaakt over wat al deze onderwerpen betekenen voor het gewenste toekomstbeeld voor de fysieke leefomgeving in Maastricht.

7. Welke onderwerpen komen in de omgevingsvisie niet aan bod?

Alle onderwerpen die geen duidelijke relatie hebben met de fysieke leefomgeving. Sommige thema's worden genoemd in de integrale analyse naar de opgaven van Maastricht maar deze komen niet meer (letterlijk) terug in het gewenste toekomstbeeld voor de fysieke leefomgeving. Voorbeelden hiervan zijn arbeidsmarkt, armoede en zorgverlening. De omgevingsvisie kan wel de juiste condities en randvoorwaarden bieden voor niet-fysieke onderwerpen. Bijvoorbeeld door goede infrastructuur aan te bieden waardoor woon-werkverkeer makkelijk wordt (arbeidsmarkt) of bijdragen aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven en sociale initiatieven (armoede). Andere onderwerpen hebben wel een directe relatie met de fysieke leefomgeving, maar worden in aparte beleidsdocumenten nader uitgewerkt (zoals de woonprogrammering en de Regionale Energie Strategie (RES)) en in een toekomstige actualisatie van deze Omgevingsvisie geïntegreerd (zie ook vraag 11).

8. Waarom is de omgevingsvisie zo'n groot, complex en abstract document?

De omgevingsvisie is een langetermijnvisie voor een groot aantal onderwerpen. Veel onderwerpen hebben een relatie met een ander onderwerp. Een maatregel voor het ene beleidsonderwerp kan daarmee direct invloed uitoefenen op een ander beleidsonderwerp. Voorbeeld: het verleggen van een autoweg kan de luchtkwaliteit op een plek verbeteren, maar mogelijk de bereikbaarheid van woningen en bedrijven bemoeilijken. Een samenhangende, integrale benadering is daarom noodzakelijk.

Het schrijven van een omgevingsvisie is daarom niet eenvoudig. De ambitie is om recht te doen aan de complexiteit van de materie en de onderlinge relaties tussen de onderwerpen. Anderzijds is het doel om inzicht te geven in verschillende beleidsdoelen, uitgangspunten en principes en deze op een overzichtelijke en geordende wijze beschrijven. Om dat te bereiken, hebben we ervoor gekozen om (net als destijds bij de Structuurvisie Maastricht 2030) de omgevingsvisie in twee delen te schrijven. In deel 1 wordt het integrale hoofdverhaal en de samenhang tussen een aantal grote onderwerpen

DATUM
29 januari 2020

op hoofdlijnen beschreven. In deel 2 wordt vervolgens meer ingezoomd op de diverse beleidsuitwerkingen, die overeenkomen met het integrale hoofdverhaal uit deel 1 en niet conflicteren met andere beleidsonderwerpen.

De omgevingsvisie is een strategisch document dat doelen, kaders en richting meegeeft, maar het biedt vooral de ruimte om samen met bewoners en partijen nader invulling te geven aan concrete oplossingen voor opgaven en ambities.

9. Hoe zijn bewoners betrokken en hoe worden zij in de toekomst opnieuw betrokken?

In het participatieproces rondom de ontwikkeling van de omgevingsvisie hebben strategische partners, inwoners, belangengroepen en specifieke doelgroepen (die van nature niet zo snel meedoen aan dit soort participatieprocessen) meegedacht aan het ontwikkelen van de doelen, opgaven en ambities. In de ontwikkeling van de visie zijn diverse perspectieven, belangen en toekomstbeelden vastgelegd en vervolgens zorgvuldig afgewogen. Het resultaat is een visie waarbij de balans is gezocht tussen diverse signalen en de noodzakelijke opgaven en ambities om de stad toekomstbestendig te houden. In de nadere uitwerking van opgaven en ambities op project- of buurtniveau worden relevante bewoners en partijen uiteraard opnieuw betrokken bij de concrete uitwerking of uitvoering.

10. Wat is het verschil én de relatie tussen de omgevingsvisie en het omgevingsplan?

De omgevingsvisie beschrijft de gewenste ontwikkelrichting voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. De omgevingsvisie is een strategisch document dat op een hoog abstractieniveau wordt opgesteld. Iedere gemeente heeft straks één omgevingsvisie. De omgevingsvisie is zelfbindend: het document bindt alleen het bestuursorgaan dat het document heeft vastgesteld.

Het omgevingsplan (dat voor 2029 gereed moet zijn) bevat straks alle regels voor de fysieke leefomgeving binnen de hele gemeente. Denk daarbij aan regels over activiteiten in openbare ruimten en gebouwen, over het (ver)bouwen van bouwwerken en voor welke activiteiten vergunningen moeten worden aangevraagd. Het omgevingsplan vervangt straks alle huidige bestemmingsplannen en de verschillende (beheers)verordeningen. Zodat de gebruiker op één plek alle regels kan vinden die gelden voor de fysieke leefomgeving, en deze bovendien eenduidig en onderling geharmoniseerd zijn. Daarmee is het omgevingsplan een stuk concreter dan de omgevingsvisie. Iedere gemeente heeft straks één omgevingsplan. Het omgevingsplan geldt voor iedereen: burgers, bedrijven en overheidsorganisaties moeten zich aan de regels houden.

In het omgevingsplan worden de opgaven, ambities en beleidsdoelen uit de omgevingsvisie vertaald naar passende regelgeving. Daarmee is de omgevingsvisie, samen met de bestaande bestemmingsplannen en de provinciale omgevingsverordening¹, het vertrekpunt voor het nieuw op te stellen omgevingsplan.

¹ De provinciale omgevingsverordening bevat alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving. Daarmee is de omgevingsverordening voor de provincie wat het omgevingsplan is voor de gemeenten: het instrument waar alle regels voor de fysieke leefomgeving zijn gebundeld. Gemeenten dienen zich daarbij te houden aan de regels die door de provincie in de omgevingsverordening worden opgesteld.

DATUM
29 januari 2020

11. Wat gaan we na vaststelling van de omgevingsvisie doen?

We gaan drie dingen doen:

1. We gaan de opgaven en ambities verder uitwerken en tot uitvoering brengen. Soms maken we daar aparte uitvoeringsplannen voor, zoals het fietsactieplan, parkeerplan en groenplan. Daarbij werken we samen en stemmen we af met de relevante betrokken bewoners en partijen.
2. De diverse andere beleidsnota's worden verder uitgewerkt waarvoor de omgevingsvisie het inhoudelijke uitgangspunt is. Voorbeelden zijn de woonprogrammering voor de periode 2021 – 2024 en de warmtevisie.
3. De vervolgstappen worden gezet in de verdere implementatie van de Omgevingswet, zoals de ontwikkeling van het omgevingsplan en het verkennen van omgevingsprogramma's. Daarbij wordt de Omgevingsvisie op onderdelen geactualiseerd vóór 1 januari 2024. De uitkomsten zoals benoemd in punt 1 en punt 2 worden hierin meegenomen.

12. Waar kan ik nog meer algemene informatie terugvinden over het instrument omgevingsvisie?

- <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsvisie/>
- <https://vng.nl/artikelen/omgevingsvisie>
- <https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/omgevingswet-voor-raadsleden>
- <https://www.gemeentemaastricht.nl/omgevingsvisie>